

Kateřina Havlíková

LAMPÁŘ,
LODIVODKA
A KLUK
Z TOVÁRNY
NA SLZY

Host

Kateřina Havlíková

LAMPÁŘ,
LODIVODKA
A KLUK
Z TOVÁRNY
NA SLZY

Kateřina Havlíková

LAMPÁŘ,
LODIVODKA
A KLUK
Z TOVÁRNY
NA SLZY

Brno 2023

© Kateřina Havlíková, 2023

Cover pictures by Jack Taylor and Melanie Weidmann / Unsplash

© Host — vydavatelství, s. r. o., 2023

(elektronické vydání)

ISBN 978-80-275-1703-9 (PDF)

ISBN 978-80-275-1704-6 (ePUB)

ISBN 978-80-275-1705-3 (MobiPocket)

Pro začátek

Nepozornost!

Stačila trocha nepozornosti a celý dosud známý svět se mu najednou zdál být jiný. Tedy, zatím k té jinakosti jen spěl. Rychlostí asi tak sto osmdesát kilometrů za hodinu. Stejně měl ale pořád dost času, aby přemýšlel, jak se to do háje mohlo stát.

A zase: Nepozornost!

Nebo možná, poprvé v jeho životě, opravdu smůla.

Nemohl se rozhodnout, co by pro něj bylo snesitelnější. A vlastně už to bylo dost jedno. Věděl, že za pár chvil stejně umře. Takže to poslední, co si stihl pomyslet, bylo: „Jsem v prdeli!“

Foukl silný vítr, na záda se mu přitiskl kus látky. Zavřel oči, zadržel dech a zatnul všechno, co jen v tu chvíli mohl. A pak asi umřel. Tedy pokud smrt provází palčivá bolest připomínající trhání kůže z těla zaživa, ohlušující třaskavý zvuk a ta nejtemnější tma, jakou kdy viděl.

Jenže tady příběh nezačal. Vlastně trochu ano, ale přeci jen ne úplně. Začal dávno předtím, než někdo spadl z nebe až na úplné dno. Tedy skoro.

Na samém začátku byla „krize“. Někteří ji nazývali pádem do celosvětové anarchie, jiní nastolením celosvětové rovnosti, další ekologickou katastrofou, mnozí přirozenou a cyklickou klimatickou proměnou, nezávislou na lidské činnosti.

Zkrátka jednoho dne už svět nevypadal tak, jak vypadal dřív. Většina pevniny zmizela. Skoro celou planetu pokrýval obrovský oceán.

I společnost se změnila. Na souši nebylo místo pro všechny, co přežili. A to jich nepřežilo zas tolik. Vypukla válka, na jejímž konci už vlastně nikdo moc nevěděl, o co se zprvu bojovalo, protože už nežil nikdo, kdo by začátek války pamatoval. Vzniklo ale Trojstředí. Něco, co pojmenovávalo novou podobu světa i společnosti a zároveň systém, ve kterém se lidé museli naučit žít, pokud se nechtěli pozabíjet do úplného vyhlazení.

Zbytky lidstva si rozdělily svět do tří sfér. Přitom každá z oblastí byla pro své obyvatele středem celého uspořádání.

Národnost, náboženství, gender, rodová nebo kmenová příslušnost, dokonce ani příslušnost k fanouškovské skupině nebo politické preference už nehrály v nové společnosti, nové době roli. Záleželo jen na tom,

kde se dotyčný narodil. Určovalo to jeho budoucí život a taky, kde ho prožije — na moři, ve vzduchu, nebo na souši. Určovalo to jedinou sounáležitost, na které záleželo — mořeplavec, vzduchoplavec, nebo suchozemec. Nic nebylo víc. A nic to nemohlo změnit. Hlavně nikdo to změnit nechtěl.

Suchozemci, vzduchoplavci a mořeplavci se navzájem neměli moc rádi. Zřejmě následkem té velké války, o jejíchž příčinách už vlastně nikdo nic moc nevěděl. Jedni druhými pohrdali, zároveň ale věděli, že bez sebe nepřežijí, protože každá skupina měla něco, co ty druhé postrádaly a potřebovaly. Za léta strkanic a malých bojůvek si tak mezi sebou vytvořili velmi křehký, ne příliš vřelý, ale celkem funkční obchodní vztah, stvrzený putovní trojstrannou mírovou Listinou. Vztah, který ale mohl každou chvíli vzít za své. Protože na všech stranách existovali lidé usilující o moc, kterou by jim Listina dala. Pak už stačilo málo. Třeba trocha nepozornosti nebo opravdu smůla.

Pamatujete na toho, co asi umřel?

Mrakoplach

Gábor se bradou znuďeně opíral o rukojeť šavle, jejíž špička se nemilosrdně zarývala do dřevěné podlahy horní paluby vzduchoplachetnice. Do konce jeho služby už moc nezbývalo. Stejně měl ale pocit, že se nedočká. Tak strašně se mu chtělo spát. Čím těžší měl víčka, tím snad čas plynul pomaleji.

Třeba si nikdo nevšimne, když... pomyslel si a pohlídl hlavou, aby se mu přerostlá ofina, sahající skoro až k bradě jeho podlouhlého obličejce, svezla přes oči jak opona. „Paráda!“ šeptl potěšeně už v polospánku.

„Šavli do pochvy!“ zařval najednou někdo docela blízko, až kluk leknutím nadskočil a div si nekecl vedle trojnožky, na které doteď seděl.

Kapitán!

Dokonale probuzený vyskočil, zarazil zbraň do pouzdra u boku, zastrčil si kaštanově hnědé vlasy za ucho a postavil se do pozoru. Několikrát zamrkal, aby

rozehnal ospaleckou mlhu před očima, a nervózně se na velitele usmál. Neřekl nic. Netroufl si.

„Ještě jednou tě uvidím, jak ryješ čepelí do podlahy nebo do stěny, nebo jinak likviduješ tuhle loď a svoji zbraň, a nechám tě do smrti brousit palubu!“

„Promiň!“ zakoktal Gábor.

„Cože?“

„Ano, kapitáne. Totiž! Chtěl jsem říct: Ano, kapitáne!“ chrлил ze sebe ve snaze zachránit situaci, ale přitom si v duchu říkal: *Radši už drž hubu!*

„Radši už mlč,“ zavrčel kapitán, jako kdyby mu četl myšlenky.

Gábor ztichl. Dokonce zadržel dech.

„Ať se do konce tvé služby nic nestane, nebo si mě nepřej!“ sykl přísně muž v černé vojenské uniformě s množstvím kožených přezek a výložek, očima zapátral kolem, jestli je někdo nepozoruje.

Nikde nikdo. Na to, aby se po téhle části paluby začali trousit první lidé, bylo příliš brzy. Noc už se sice chýlila ke konci, ale svítat ještě nezačalo.

Kapitán trochu rezignovaně zavrtěl hlavou a odešel. Nejdřív ho pohltila tma. Ještě chvíli ale trvalo, než dozněly i jeho kroky. Zase nastalo ticho.

„Spolehni se... tati,“ šeptl chlapec a zhroutil se na trojnožku za sebou. Povzdechl si a přitáhl si plášť blíž k tělu. Po druhé rovnídennosti už byl vzduch chladnější a i ten nejslabší větrík se najednou zdál protivný.

Natož když to byl normální vítr, ne-li vichr. A nahoře foukalo skoro pořád.

Zadíval se na východ. Na obzoru, kam ale nedohlédl, už cosi naznačovalo příchod nového dne a konec jeho služby. Ještě mu ale zbýval poslední úkol. Dojít probudit nejbližšího lampáře.

O lampáři z druhého rajonu se říkalo, že je násoska a neváží si vlastního života. To byl možná taky důvod, proč byl jako jediný ochotný už přes dvacet let ráno co ráno ještě před svítáním za každého počasí vstát a jít zhasit všechny lampy v přidělené části lodi. Přes den opravit veškeré nedostatky, popřípadě vyrobit náhradní díly, a za stmívání zase světla rozsvítit. A protože se mimo jiné povídá, že opilci mívají štěstí, byl taky jediný, kdo tak dlouho ve službě přežil.

Průměrný věk dožití lampářů byl asi třicet let, přičemž do služby se nastupovalo v devatenácti nebo dvaceti. Někteří umřeli do týdne, jiní za několik let. Ale vždycky umřeli ve službě — třeba při poryvu větru; po dešti, kdy byl povrch paluby kluzký; nebo když pak namrzl; při údržbě luceren ve výškách; taky občas vzpláli při neopatrném zacházení s velrybím olejem; něco na ně spadlo; uhodil do nich blesk; zastavilo se jim srdce leknutím z hromu; dostali zápal plic...

Úplný výčet příčin jejich úmrtí by byl pestrý a v mnoha případech i těžko uvěřitelný. Na druhou stranu by vysvětloval, proč se nikdo nikdy nezabýval tím, co s vysloužilými lampáři. Proto taky nikdo nevěděl, co s lam-

pářem druhého rajonu. Bylo mu dvaadváct. A ne a ne umřít.

Gábor se zastavil u jeho kajuty na samém kraji levé části hlavní paluby a přitiskl ucho ke dveřím. Zevnitř se ozývalo hrozné chrápání.

Jemně zaťukal. Odpověď nedostal žádnou. Vlastně ji ani nečekal. Až když zaslechl další chrápnutí, zabušil pěstí. Spáče ale nevzbudil.

Lampář si byl vysoké pravděpodobnosti takového vývoje začátku své služby dobře vědom a přijal určitá opatření. Tak například nikdy nezamykal dveře do kajuty, i když dobře věděl, že to v jistých situacích může být nebezpečné. Třeba při velkých bouřích, které nebyly při vzduchoplavbě ničím výjimečným, nebo v ukrutných zimách, které snad byly ještě častější. Z druhé, dovolil kadetům na nočních službách, aby se ho nejprve pokusili vzbudit kontaktně — tedy chyčením za rameno a delším třesením; nebo bezkontaktně — plechovým zvonkem postaveným na stolku asi metr od pelesti postele.

Po takovém zákroku, nenáviděn sebou a většinou sousedů v okolních kajutách, už býval lampář většinou vzhůru. Zbývalo ho jen dostat z postele. K tomu sloužilo poslední opatření. Přemístit lahev s pálenkou od postele ke dveřím. Snídani si prostě musel zasloužit.

Chlapec provedl krok jedna. Zkusil i první možnost kroku dva. Chrápání sice ustalo, ale lampář pořád

nejevil známky vstávání. Gábor přešel ke zvonku a sáhl po něm.

„Pro všechno na světě, vždyť už jsem vzhůru!“ zabručel lampář a dost neochotně se posadil na vrzající postel.

„Promiňte, pane, myslel jsem, že ještě spíte,“ odpověděl s úlevou Gábor. Tohle ráno to otravné zvonění neuslyší.

„Slyšel jsi snad, že bych spal?“

Gábor malinko pokrčil rameny. Což ale lampář nemohl vidět, protože byla ještě moc velká tma. V kajutě neměl jediné okno, které by dovnitř vpustilo zář měsíce nebo luceren na palubě, a otevřenými dveřmi moc světla neproniklo. Navíc tu neměl zapálenou jedinou lampu nebo svíci. Nerad si tahal práci domů.

Bylo slyšet, jak svěsil nohy z postele. Tím dal mladému kadetovi na srozuměnou, aby koukal hezky rychle vypadnout ven na palubu. Gábor neváhal. A lampář pokračoval v každoranním rituálu: potmě vypátrat kalhoty, navléct si je přes šedivé podvlíkačky — přeci jen už byla ve vzduchu vážně zima —, najít košili, vstát, zašátrat někde v blízkosti věšáku po těžkém záplatovaném pleteném kabátu, najít na něm rukávy, tam s trochou štěstí nacpat ruce a... „Achr!“ Zakoulel očima. Jeden rukáv košile se mu totiž vykasal až někam nad loket. Takže kabát zase svlékl, upravil košili a zahájil druhý pokus. Úspěšně.

Přes kabát patřila ještě ovčí vesta. Nicméně s jejím oblékáním vždycky váhal. Šetřil si ji totiž na chvíle, až bude vážně tuhá zima. Taková ta, co vám po vykročení z chladné kajuty na vymrzlou palubu okamžitě obalí chlupy v nose lepkavou jinovatkou a při nádechu je přilípne na vnitřní stranu nosních dírek.

Vždycky mu přišlo, že co se týče mrazu, může být i hůř, takže si vestu většinou bral jen v případě, kdy byl hodně rozmrzelý a pálenková snídaně ho nerozehřála tolik, jak čekal.

Vestu zase vrátil na věšák. Přeci jen bylo teprve po druhé rovnodennosti. Levou nohou začal šoupat po podlaze ve snaze vypátrat boty. Celkem záhy našel pravou. Ale pokud si pamatoval, boty kdysi bývaly dvě. Tu druhou našel o něco později a o něco dál. Stačilo jen párkrát zaklít.

Vydal se ke dveřím, trochu nejistě se nahnul pro lahev, už o dost jistěji ji do sebe zvrhl. Jeden lok, dva, tři...

„Tři... dva... jedna,“ počítal si pro sebe Gábor šepetem. „Lampáři?“

„A no jo!“ Muž se vypotácel ven. Byla sice tma, ale taky bylo o něco později, než by potřeboval. Někde tam v dálce rostl a bledl modrý pruh oznamující pomalý nástup dne.

„Do prkenný paluby!“ zanádal lampář, přitáhl si kabát k tělu, sáhl ještě ke dveřím pro dlouhou tyč

opatřenou na jedné straně zhášedlem a na straně druhé zapalovadlem se zásobníkem a křesací spouští — jeho vynález. Vyrázil na pravobok svého rajonu. Bez jediného slova nebo pohledu na Gábora, kterým právě projel záchvěv radosti, že se dočkal konce služby, aniž něco provedl nebo naopak neprovedl. Ani mu nevadilo, že se lampář nerozloučil.

Chlapec se otočil a vyrazil k nedalekým příkrým schůdkům na zádi, vedoucím přes několik pater na sobě nastavených kajut. Zastavil se až na mírně svažité dřevěné střeše té nejvyšší, odkud měl nejen krásný výhled na obzor, ale taky na skoro celou palubu, osvětlenou menšími či většími zlatými válečky a koulemi luceren. Miloval ten pohled. Vypadalo to tak slavnostně a kouzelně.

Teď nastala chvíle zhášení, do kterého se pustili oba lampáři hlavní paluby a nadpalubí obrovské vzduchoplachetnice, opatřené na zádi a levoboku nepřehlédnutelným nápisem. Mrakoplach.

Vzduchem plující město nesl na východ, vstříc novému dni a blíž k souši, velikánský soudkovitý balon.

Muž, který spadl z nebe

Lampář se ukazováčkem krátce a opatrně dotkl skla krytu velké lampy na pomezí druhého a prvního rajonu. Už bylo chladné, tedy aspoň zchladlé natolik, aby neprasklo, až ho přejede studeným mokrým hadrem.

Zmáčkl pojistku, dvířka se s hvízdnutím prudce otevřela.

„Pantík!“ šeptl, vytáhl z kapsy pleteného kabátu malou olejničku a opatrně ukápl několik kapek mezi závěs dvířek a zbytek konstrukce. Hýbal otevíráním, dokud pískot nepřestal. Pak vzal hadr a dal se do čištění prosklených plošek.

Když nad ránem lampu zhášel, přišlo mu, že nezáří tak jasně. Což nebylo zrovna ideální. Za dlouhých nocí mohly nebe rychle potáhnout mraky a bez lamp by se paluba proměnila v potemnělé dějiště festivalu způsobů, jak se zmrzačit.

„Svoji práci míň a míň zvládáš!“ ozval se někdo za jeho zády. Byl to hlubší, lhostejně znějící hlas.

Lampář dobře věděl, komu patří. „Na svou práci pořád stačím!“ zabručel stejným tónem. Stál v tu chvíli na štaflích. Než slezl, zavřel ještě dvířka krytu a skoro až láskyplně je pohladil po kovové kostře, díky které lampa trochu připomínala včelí plástev.

„Jednička už měla dávno zhasnuto, ale ty jsi tu ještě pobíhal!“ nenechal se odbýt kapitán a lampář se mu zpříma podíval do očí. „Nefunguju na rychlost, ale na kvalitu.“ A pokrčil rameny. Dal by si lok svačiny, ale ve službě při sobě kořalku nenosil. Byla hořlavá. Mohlo se stát cokoliv. Koneckonců matrikář, který mimo jiné vedl i soupis mrtvých lampářů, by o tom mohl vyprávět věky.

Kapitán si pohrdavě odfrkl. „Ty už funguješ jenom na setrvačnost! Nedivil bych se, kdybys jednou něco způsobil.“

Za normálních okolností by se to lampáře třeba nějak dotklo. Ale asi už byl vůči kapitánovým řečem imunní. „Já tak leda zaspím, ale vždycky si svý obstarám!“ Složil schůdky a vydal se k další uhašené svítilně.

„Víš, že si tě pohlídám!“ sykl za ním kapitán.

Kdyby měl lampář dostat drobák pokaždé, když tohle slyšel, byl by boháč. Ale protože mu za to nikdy nikdo nic nedal, jenom zakoulel očima. Býval by i zvedl ruku nad hlavu a ukázal by nemilému muži za zády prostředníček, ale na poslední chvíli se ovládl.

„Tak si dej pozor, Straate!“ zavolal ještě velitel lodě, aby dodal váhu svým slovům.

Lampář se zastavil. Z té jedovatosti mu málem naskočila husí kůže. Navíc své jméno moc často neslychal. Na Mrakoplachu se lidé znali především po rajonech a profesích. Takže kadet z jedničky, smeták ze dvojky, aranžérka z jedničky, lampář ze dvojky, strojník z mínus dvojky, stavař, trupař, navigátorka, plachtař, lanařka, vazač, brusič, krejčí, ranhojič, porodní bába, porodní dědek, když bába nemohla, matrikář.

Lampáři běželo v hlavě mnoho odpovědí. Od těch nejsprostších až po tu nejdiplomatičtější, kterou nakonec použil: „Divil bych se, kdybys čehokoliv proti mně nepoužil, Ralfe! Pěkný den!“

Kapitánovi zacukaly koutky úst. Oslovit ho jménem, taková troufalost. Ale neřekl nic. Jen sledoval vlnící se záplatovaný kabát odcházejícího lampáře.

Straat přešel na levý bok paluby, opřel si složené štafle o nohu, dal ruce v bok a zadíval se na lucernu zavěšenou vysoko nad jeho hlavou na jedné z příček na úponách vedoucích k plášti balonu. Zdálo se, že se převažuje na stranu a trochu se dotýká lana. Stačila by bouře nebo silnější vítr a lampa se mohla rozbít, ze zásobníku by se vylil velrybí olej a plamen by pak zapálil provazy.

Vydal se k žebříku. Zapřel nohu o první provazovou příčku. V tu chvíli se do boku lodě opřel vítr. S lampářem to cuklo, až se instinktivně přitiskl k lanům a pevně se jich chytil. „Zrovna teď ne!“ procedil skrz zuby. Jinak to ani nešlo, v puse totiž držel utahovák.

Vítr se uklidnil a Straat mohl pokračovat výš. Asi v půli cesty mezi palubou a balonem se konečně zastavil — tváří přímo proti lucerně. Skutečně visela nakřivo. Měla poškozené závěsné zařízení.

Straat vzal utahovák do pravé ruky a levou se přitom pořád přidržoval. Ukazováčkem strčil do jedné z několika malých vystouplých paciček na spodní části dřívku, jimiž ovládal roztodivné nástavce umístěné na jezdcích. Vysunul potřebný nástavec, který už zbývalo jen cvaknutím upevnit na špičce tyčky. Jen co se ale dotkl závěsného zařízení lucerny, někdo na něj zavolal: „Na přídi nefunguje reflektor!“

Straat v duchu zaklel. „Ale reflektor je první rajon, to ke mně nespadá.“

„Lampár z jedničky nemůže!“

„Co, už je taky mrtvej?“

„Ne, ale zacvičuje učně,“ odpověděl hlas pod ním.

„Tak z podpalubí.“

„Nikdo nemůže, jdeš tam ty!“ nenechal se poslíček odbýt a rozhodl se dohady zkrátit.

„Do prkenný paluby!“ zavrčel Straat a zapřemýšlel, co s utahovákem v ruce. Nakonec si ho zastrčil do vysoké boty. „Proklatej Ralf, on mi fakt nedá pokoj!“ brblal dál nahlas, zatímco už pomalu slézal dolů, ale ne tak, aby ho ten sebevědomý holobrádek bez přiděleného rajonu dole slyšel.

Nohama stanul na brlení, jednou rukou se přidržel žebříku a zkušeně se prosmýkl kolem jeho okraje.

Seskočil na palubu, sebral štafle i bednu s náradím a prošel kolem drzouna. Ten zmlkl a malinko se nahrbil, když se k němu o hlavu vyšší lampář přiblížil. „Tak pojď, nemám času nazbyt,“ zabručel Straat a přitom se podíval na nebe. Mraky v dáli houstly a černaly.

Přešli spolu skoro celou palubu, než došli k přídi, kde byl na složitém mechanismu zavěšený velký reflektor, který v noci rozrážel kuželem světla tmu i mraky. Běžně se lampa umístěná uvnitř otáčela. Teď se ale ani nehнула.

„Je to porouchaný,“ zvolala k lampáři čtveřice mužů, když ho viděla přicházet se štaflemi v jedné ruce, bednou v podpaží druhé a popobíhajícím doprovodem po boku.

„Fakt jo? A na to jste přišli sami?“ odpověděl jim a pomyslel si, že tentokrát kapitánovi křivdil. Tenhle úkol nevzešel z jeho hlavy, to by ho hanba fackovala. *No co, stejně je to blb*, řekl si v duchu.

Vše odložil, otevřel skříňku se strojem na roztáčení lampy a dal se do oprav — s pětihlavým publikem koukajícím mu přes rameno, které ve snaze zajistit si dobrý výhled natahovalo krky a různě se vyklánělo, takže připomínalo zvědavou saň. Ne že by to k něčemu bylo. Stejně neměli ponětí, co dělá.

Trvalo to jen pár minut, než se podařilo najít ozubené kolečko, které vyskočilo ze své hřídele a tím zavinilo, že se celý mechanismus zastavil.

Za těch pár minut ale povážlivě přituhlo. Zatáhlo se a světla zbylo asi tolik, kolik ho bývá večer.

„Se jim na to příště můžu...“ bručel Straat, když narychlo pobíhal od jedné lampy, lucerny a svítilny ke druhé a honem je zapaloval, aby někdo na palubě nepřišel k úrazu. „A bez příplatku! Na to nejsem ani dost opilej, ani dost blbej!“

Nakonec zbývalo rozsvítit ještě poslední lucernu. Tu, kterou ale předtím nestihl opravit. Vyhoupl se na zábradlí, položil nohu na první provazovou příčku, a aby si ušetřil práci i čas, vzal s sebou nahoru rovnou i zapalovadlo-zhášedlo.

Tváří proti lucerně se zastavil. Zapřemýšlel, kam dal utahovák. Vzpomněl si. Předloktím se chytl úpony. Zvedl nohu a sáhl do vysoké boty.

Zalomcoval jím poryv větru. Nebylo to nic příjemného. Straat se rozhlédl a zase mu došlo, že musí spěchat. Začal s opravou. Do zad se mu čím dál častěji a silněji opíral vtíravý studený vzduch.

Konečně hotovo. Lucerna se vrátila do původní polohy a už ji zbývalo jen rozsvítit.

Chytl utahovák do pusy, aby měl aspoň jednu ruku volnou. V tu chvíli s lodí škubl další poryv větru. Straat ho nečekal. V jedné ruce držel tyč zhášedla a druhou se ještě nestihl ničeho chytit.

Vytřeštil oči. Rty pevně sevřel utahovák a převážil se. Rukou ještě šátral po provazech, ale na ty už nedo-

sáhl. Nohy opustily zázemí lanových příček a ocitly se stejně jako celé tělo mimo vzduchoplachetnici.

Nevydal ani hlásku.

Byl ztracený. Ještě chvíli se mu zdálo, že ho další prudký poryv větru nadlehčil a že by ho snad mohl donést zpět. Ne! Vmžiku mu totiž došlo, že se propadá. Nebo spíš že se řítí vzduchem kamsi dolů a Mra-koplach se mu víc a víc vzdaluje.

Ze své domoviny už viděl jen trup, vazy a kýl.

Celý dosud známý svět se mu najednou zdál být jiný. Tedy, zatím k té jinakosti jen spěl. Rychlostí asi tak sto osmdesát kilometrů za hodinu. Stejně měl ale pořád dost času, aby přemýšlel, jak se to do háje mohlo stát.

Nepozornost!

Nebo možná, poprvé v jeho životě, opravdu smůla.

Nemohl se rozhodnout, co by pro něj bylo snesitelnější. A vlastně už to bylo dost jedno. Věděl, že za pár chvil stejně umře. Takže to poslední, co si stihl pomyslet, bylo: „Jsem v prdeli!“

Foukl silný vítr, na záda se mu přitiskl kus látky. Zavřel oči, zadržel dech a zatnul všechno, co jen v tu chvíli mohl. A pak asi umřel. Tedy pokud smrt provází palčivá bolest připomínající trhání kůže z těla zaživa, ohlušující třaskavý zvuk a ta nejtemnější tma, jakou kdy viděl.

Spěcha

Něco se příšernou rychlostí řítilo k palubě jejího maličkého plavidla. Pak foukl vítr, to něco narazilo do plachty, svezlo se po ní a přitom ji rozpáralo. Cosi s bouchnutím dopadlo na palubu. Znovu foukl vítr a ozvalo se tříštivé žuchnutí té velké věci do vody. To už ale Lagúna neviděla. Krčila se, rukama si kryla hlavu a měla křečovitě zavřené oči. Čekala, že jí to přistane za krkem.

Těsně vedle. Když jí došlo, že smrt hned tak nepřijde, narovнала se, udiveně se podívala na dlouhý předmět připomínající tyč s něčím jako zvon na jednom konci a rozbitým válečkem na konci opačném. Pak zvedla hlavu k rozevláté děravé plachtě.

Loďka se skoro zastavila. Do plachty se přestal opírat vítr. Hnal se drze skrz. Lagúna proto měla dost času přistoupit na kraj paluby a kouknout se, co to právě prolétlo kolem a vmžiku stihlo nadělat tolik škod.

Přimhouřila oči, aby pohledem pronikla do zavírající se hladiny a rozpoznala tu klesající...

„Člověk!“ křikla a bez váhání za ním skočila.

Rychlými tempy se blížila k potápějící se osobě, která, jak se zdálo, o sobě nevěděla. Nebylo divu. I když plachta pád zbrzdila, pořád musel být náraz do hladiny tak silný, že z ní vyrazil dech, vědomí, možná i duši.

Chytla bezvládné tělo za ruku, která byla nejbliž, umně se ve vodě otočila a kopla nohama. Tím se odrazila směrem k hladině.

Jen co se ocitla hlavou nad vodou, zhluboka a nahlas se nadechla. Druhou rukou se chytla boku lodi a na chvíli zapřemýšlela, jak sebe i toho člověka dostat na loď. V pohybu ve vodě i na lodi byla zdatná, a tak jí stačila jedna ruka, aby se vmžiku přehoupla zpět na palubu. Pak se nohama zapřela o bort a vytáhla toho bezvládného panáka nahoru.

Až když ho na palubě pustila, jejímu tělu došlo, kolik sil ho celá ta krátká akce stála, a zhroutilo se vedle. Ležela, zhluboka dýchala a pomalu jí docházelo, co se právě stalo — zvláště při pohledu na děravou plachtu.

„Jsem v prdeli!“ vydechla nahlas a posadila se.

Očima přejela přes tělo muže zabalené do množství vodou nasáklých vrstev oblečení. Co ji ale zaujalo nejvíc, byl podlouhlý předmět se spoustou oček a cvočků po stranách, který držel v puse. Lampářův stisk za celý let nepovolil. Dokonce ani ve chvíli, kdy se poprvé v životě setkal s mořskou hladinou.

Lagúna tu podivnou věc opatrně vzala. Straata to probralo. Obranné bezvědomí bylo to tam a tělem mu začala pulzovat bolest způsobená dopadem a umocněná šokem z toho, že je mokrý. Zařval a posadil se.

Dívka nadskočila a pohotově se od neznámého od-táhla. Přitom si nevšimla, že utahovák namířila proti němu, jako kdyby to byl nůž.

Straat se zmateně rozhlížel. Nevěděl, kde je. Pryč byly kajuty, boudy, paluby, ochozy, lampy, kladky, množství různě silných provazů. Místo balonu měl nad hlavou všehovšudy jednu plachtu, navíc od horní třetiny nesmyslně rozdělenou vedví. Místo tmavých bouřkových mraků kolem viděl jen zoufale jedno-tvárnou ocelově šedou zvlněnou plochu nedozírných rozměrů.

„Kde to zatraceně jsem?!“ zaburácel.

„Na mé lodi!“ odpověděla podrážděně Lagúna a dál se měla na pozoru.

„A co tu dělám?!“

„To bych taky ráda věděla.“

Oběma došla slova. Seděli dobré dva metry od sebe, pozorovali se, hlídali a ani jeden tomu druhému nevěřil. Navzájem se probodávali výhružnými pohledy, ale když si chvilku nedali pozor, byly na nich znát rozpaky.

Straatův pohled navíc čím dál častěji zabloudil k té důvěrně známé věci v ženině ruce. Nakonec už to nevydržel. „Můžeš mi vrátit můj utahovák?“

„Tvůj co?“ zakřenila se.

„Nešťastná dredatá osobo, tu věc v tvý ruce!“ pokračoval rozladěně. Nedocházelo mu, že se nachází na cizím území, a drzost tak není na místě.

„Až řekneš, kdo jsi a kde ses tu vzal?!“ nedala se odbýt Lagúna a naopak se zase o kus odtáhla.

„Jsem lampář a spadl jsem!“

Dívka se nadechla a přimhouřila oči. Chtěla se na něco zeptat, jen ne a ne pustit otázku přes rty. Nakonec se ale odhodlala. „Jsi pirát?“

„Ne!“ odsekl Straat rozhodně. „Jsem lampář. Neříkal jsem, že jsem lampář?“

„Nevím, co je lampář!“

„Tak mi vrať ten utahovák!“

To Lagúnu natolik zmátlo, že mu předmět podala. V tu chvíli napětí v jejím těle trochu polevilo. A taky si uvědomila, že ji tlačí kyčel. Neseděla zrovna pohodlně.

„Takže nejsi pirát?!“ optala se znovu.

„Ne, už jsem snad řekl dvakrát, že jsem lampář. Teď už potřetí.“

Sedla si do tureckého sedlu. „A co je lampář?“

„Do prkenný paluby, to je otázek!“ Opřel se o mokré dřevo pod sebou a pomalu přiměl veškerou svou tělesnou hmotu, aby se zvedla. Zadíval se na nebe. Pátral po Mrakoplachu, ale neviděl ani náznak obrovského plavidla. Muselo být nad mraky, které ostatně takhle zespod nevypadaly tak zle, jako když kolem nich před

chvílí prolétal. Kdepak, jeho domov byl pryč a nehodlal se pro něj vrátit.

„Zatraceně, budu v soupise mrtvých lampářů!“ povzdechl si nahlas.

Lagúna z něj spouštěla oči, jen když se snažila zjistit, na co se to ten veliký podivín v dlouhém záplatovaném kabátě, ze kterého pořád crčela voda, tak upřeně kouká. Ale ať přemýšlela sebevíc, nepřišla na nic. Nic kolem letět neviděla. I když byla pravda, že víc dávala pozor na obzor než na nebe. Kdo by taky hledal kotviště nebo i nebezpečí v mracích.

„Poslyš, tak kde to jsem?“

Lagúna povytáhla obočí, až skoro zmizelo pod pruhem vyšisované látky, který jí zakrýval část čela a vlasů. Zapřemýšlela, jestli má před sebou slepce, nebo totálního blázna. „Nevidíš, že na lodi?“

„Co je to za loď?“

Dívku zase napadlo cosi o pirátech. Byla nedůvěřivá. Nakonec ale odpověděla. „Rychloplavebnice. A jmenuje se Spěcha.“

Straat se zatvářil dost pochybovačně a Lagúna pochopila. Loď se totiž skoro ani nehnula. „A kvůli komu asi?!“ štěkla popuzeně. „Rozpáral jsi mi plachtu!“

„Já?“ Ukázal na sebe. „Jak asi?“ Nepamatoval si, že by dělal cokoliv jiného, než že padal.

„Támhletím!“ Namířila prst na tu divnou věc, co dopadla na palubu a dosud ležela na stejném místě.

„Moje hůl! Je rozbitá,“ zaúpěl Straat, když si všiml zničeného válcového zásobníku na olej. Kolem neviděl žádné další kusy, takže ho musel urazit ještě o Mrakoplach. Odhaleným ostrým kovovým výčnělkem pak zjevně při pádu prořízl plachtu.

„Tady ji fakt potřebovat nebudeš,“ zabručela Lagúna a zavrtěla hlavou. „Umíš šít?“

„Vypadám jako švadlena?“

„Vypadáš jako někdo, kdo napraví, co zpackal!“ odsekla a energicky vyskočila na nohy. Konečně se odvážila k cizinci přijít blíž. Postavila se vedle něj. Najednou se zdálo, že se vůbec nebojí. Přitom byla o dobrou hlavu a půl menší, co do tělesné stavby asi tak poloviční a třeba dlaně měla proti Straatovi zanedbatelné. Jen vlasy měla o dost delší. A zatímco ty Straatovy ulízla mořská voda do tlustých černých pramenů, ty Lagúniny připomínaly provazy. Díky šátku na hlavě jí nepadaly kolem obličeje, ale splývaly dozadu na záda. I tak to ale lampáři připadalo docela odpudivé. Ženy na vzduchoplachetnici nosily roztodivné copy, ale rozhodně ne takové šmodrchance jako tahle holka, která na jednu stranu působila dost mladě, na stranu druhou měla tvář ošlehanou větrem a mořskými vlnami, vrásky kolem očí a shluk tmavších skvrnek přes nos a část tváří.

„Co na mě civíš?“ vytrhla ho z pozorování.

„Neumím šít!“ vzpomněl si na její poslední slova.

„Hech,“ povzdechla si a zatvářila se unaveně. „Umíš aspoň držet směr?“ Než ale stihl odpovědět, rozhodla se, že umí. Aspoň k něčemu být musel. Uvázli totiž uprostřed moře, dost daleko od místa, odkud vyplula, a pořád ne dost blízko přístavišti, kam mířila. Nacházeli se uprostřed vod nikoho, kde se to hemžilo nebezpečím. A její jindy hbitá a obratná Spěcha najednou stála jak mezek. Ani klidné moře pohybu příliš nepřálo, i když v tu chvíli to možná bylo i dobře.

Neměla času nazbyt, musela se do oprav pustit co nejdřív. Zadala práci nezvanému cestujícimu, o kterém pořád nevěděla, co je vlastně zač. Z truhly na zádi vybrala několik věcí, jimiž se opásala a ověsila. Přešla ke stěžni, zula se, zaklesla prsty pravé nohy do první mělké drážky a už obratně šplhala nahoru.

Slunce se sklánělo na západ a lampář byl neklidný jako snad ještě nikdy. Mohlo to být tím, že byl zvyklý touhle dobou začít s rozsvěcením paluby. Jenže tady nebylo co zapálit, aby to nenadělalo víc škody než užitku. Ale možná byl prostě jen nervózní z toho všeho, co se stalo. Byl daleko od Mrakoplachu. Ztratil domov, ztratil práci, ztratil zásobník zapalovadla. Anebo to bylo tím, že vystřízlivěl a neměl se čeho napít.

„Nemáš tu něco k pití?“ prohodil k holce, která seděla na palubě s plachtou na klíně a zuřivě sešívala obě půlky zase k sobě. Teď ale přestala a vztekla po něm loupla očima.

„Voda je ve vaku!“ a hlavou pokývla k boku lodi.

„Něco ostřejšího nemáš?“

„Jestli máš rád nevšední chutě, zkus mořskou vodu!“

„Žádná kořalka, takový neštěstí,“ posteskl si. Nakonec ale vzal za vděk tou vodou, i když nebyla žádná šance, že by mu pomohla od neklidu.

Dopřál si několik doušků. Pak si sundal těžký, pořádně mokrý kabát, kvůli kterému měl pocit, že se mu kůže pod oblečením nacucala vodou a proměnila v něco připomínajícího vrstvu studeného houbovitěho dřeva prorostlého plísní. Odhodil ho stranou a naopak sebral ze země svůj pár bot, které už před časem vylil a nechal aspoň trochu vyschnout.

Sedl si zády ke stěžni, opřel se o něj, obul se a pak dál pozoroval dívku, jak zaujatě napravuje škody z toho trochu neočekávaného setkání.

On mlčel, ona mlčela.

Nastala tma. S jejím příchodem se Straat aspoň na maličkou chvíli zaradoval, když dívka vstala a odněkud vytáhla lucernu. Po lampářově nenápadné otázce a několika následných nevraživých pohledech mu nakonec dovolila ji rozsvítit. Musel si vystačit jen se zápalnou spouští a vzniklou jiskrou, kterou nemělo co proměnit v plamínek.

K jeho štěstí se vše podařilo napoprvé.

Radost ho obměkčila natolik, že se nakonec dal do sešívání plachty z opačné strany. Po hodinách